

УДК 007 : 304 : 070

ПЕРЕДУМОВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАСОБІВ КОМУНІКАЦІЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ (НА ПРИКЛАДІ «РАДІО ВАТИКАНУ»)

Наталія Гадьо

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, Львів, 79044, Україна, e-mail: natalia_gado@yahoo.com*

У статті досліджено трансформацію «Радіо Ватикану» як приклад відповідності функціонування засобів комунікації Католицької Церкви до її вчення про комунікацію.

Ключові слова: комунікація, радіо, інтернет, Католицька Церква, веб-сторінка, онлайн.

Упродовж останніх років комунікативний простір інтенсивно заповнюють онлайнові медії. Поява та розвиток глобальної мережі суттєво впливає на функціонування «старих» засобів комунікації — преси, телебачення й радіо, які усе частіше переходять у інтернет, набуваючи нових форм.

Не оминув процес трансформації і засоби комунікації Католицької Церкви, виникнення яких супроводжувало такі найважливіші технологічні зміни, як поява складаного друкарського шрифту, радіо, телебачення та інтернету.

Зокрема покажемо та цікавим у цьому контексті, на думку автора, буде приклад «Радіо Ватикану», яке за понад 80 років існування зазнало технічних трансформацій та змін у формах подачі інформації: трансляція голосу, друкований бюлетень та конвергентна взаємодія тексту, голосу і відео в інтернеті.

Цей засіб комунікації Католицької Церкви майже недосліджений, а у контексті трансформації комунікації невивчений узагалі. Бракує і зарубіжних, і українських досліджень з цієї теми. Як виняток, варто згадати Міжнародну конференцію 2010 року, присвячену 70-річчю української редакції Радіо Ватикану і виступ керівника її української редакції о. Тимотея Коцура, у якому йшлося про зміни в діяльності редакції з початком 90-х років та нові виклики у мережі Інтернет [19].

Релігійні інтернет-ЗМІ в Україні також вивчають О. Тищук [18], О. Керц [10], про існування інтернет-каналу передач «Радіо Ватикану» згадує у своєму дослідженні О. Добродум [7]. Тенденцію переходу радіо до інтернету окреслюють у своїх статтях О. Пацан [13], І. Діброва [6] та М. Чабаненко [22]. Найповніше ж особливості співіснування засобів комунікації та існування їх в інтернеті досліджено у працях професора Б. Потятиника [14].

Вивченням комунікації Католицької Церкви займаються І. Скленар [17], А. Юраш [23], Т. Різун [15], а проблеми радіомовлення досліджують В. Лизанчук [12], О. Сербенська [16].

Метою цієї статті є окреслити передумови та особливості трансформацій, які відбулися у діяльності «Радіо Ватикану»: від традиційного радіомовлення до мовлення в інтернеті.

Особливості функціонування «Радіо Ватикану» не можна розглядати поза вченням Католицької Церкви про комунікацію загалом і радіо та інтернет зокрема, яке називають найширшою і найгрунтовнішою богословською розробкою всього спектру проблем, пов'язаних з інформаційним суспільством та інформаційною політикою Церкви [21]. Дослідник протестантських медій М. Балаклицький вважає, що жодна інша церква так глибоко не досліджувала проблем комунікації [1]. А професор А. Бойко стверджує, що документи Католицької Церкви докладно висвітлюють ставлення вказаної конфесії до засобів комунікації [3, с. 18]. Свідченням того, що «католицька єрархія найактивніше висловлюється щодо сучасних комунікаційних технологій і їх практичного застосування, демонструючи свою сучасність і прогресивність» [20], є поява та функціонування католицьких медій разом з чисельними документами Католицької Церкви про комунікацію та її засоби.

Перші документи про комунікацію з'являються 1487 і 1515 рр., а першою реакцією Церкви на сучасні засоби комунікації є енцикліка «Невсипуща турбота» (*Vigilanti cura*) 1936 року. У ній Папа Пій XI, засновник «Радіо Ватикану», наголошує на підпорядкованості цих засобів людині, яка, залежно від її моральності, може і сіяти добро, і насаджувати зло [30, с. 30]. Однак про радіо як «чудовий винахід Марконі» та інші медії, що їх створила людина, але вони все одно є даром Бога, від Якого походять усі добрі дари [30, с. 44], йдеться вже у енцикліці Папи Пія XII «Дивовижний поступ» (*Miranda prorsus*) 1957 року. Пій XI вказує, що й сам чимало разів використовував їх, щоб вершити свою місію — «поєднати всесвітню паству з її Найвищим Пастирем» [29, с. 46], хвалить «тих проповідників божественного слова, які використовують для своєї проповіді широкі можливості кіно, радіо та телебачення» [29, с. 54]. Навіть слухачів Папа заохочує ставати активними учасниками творення двосторонньої комунікації [29, с. 63], а священників і мирян зобов'язує бути поінформованими, щоб католицькі релігійні програми готувати на рівні найвищих мистецьких і технічних стандартів [29, с. 64].

Папа називає радіо та інші засоби комунікації видами мистецтва і наголошує, що Церква вітала їх з великою радістю, але й з материнською турботою, розуміючи користь і можливі небезпеки [29, с. 44]. Проте особливої уваги радіо заслуговує, як добрий засіб, щоб виконувати обов'язок Церкви — нести до кожної людини послання вічного спасіння [29, с. 44]. Однак Пій XI не вважає радіомовлення Ватикану єдиним, що мало б змінювати світ, і закликає до діалогу Церкви, держави і фахівців [29, с. 51].

Уже тоді Папа схвально говорить про нові засоби комунікації: ці технічні види мистецтва набагато легше створюють людям можливості спілкуватися, а отже Католицька Церква прагне використати їх для того, щоб ширити й розвивати справжні блага [29, с. 51]. Оскільки спосіб поширення звуків та образів чудово пристосований до духовної природи людини. [29, с. 51], а радіо вміє долає кордони, то його найшляхетніше завдання — просвіщати й навчати лю-

дей, спрямовувати їхні душі й серця до вищих ідеалів та духовних речей [29, с. 62], — йдеться у енцикліці. Однак використання цього засобу, як і всіх інших технічних засобів, тягне за собою велику відповідальність, бо їх можна використати і на добро, і на зло [29, с. 62]. Про вагомий вплив радіо і те, як його застосовувати, згадано у наступних офіційних документах та посланнях.

З плином часу Ватикан надає все більшого значення засобам комунікації [5] і закликає активно застосовувати для місії Церкви та розвитку цивілізації нові медіа цифрової епохи. Слово «комп'ютер» вперше прозвучало 1990 року в посланні Папи на Всесвітній день комунікації [9, с. 314]. А згодом Папа Іван Павло II називає Інтернет новим форумом для проголошення Євангелія [8], каже, щоб Церква енергійно і вміло розвивала свої власні засоби комунікації, та цитує слова Папи Павла VI: «Церква завинила б перед своїм Господом, якби не скористалася цими могутніми засобами» [26, с. 331]. З вірою, що Інтернет можна використовувати на добро, Церква «твердо постановила зійти на цей форум, озброєна Євангелієм Христа — Князя Миру», — пише Папа і закликає «сміло пересягнути новий поріг і відчалити на глибини інтернетових мереж» [8, с. 421]. Папська рада у справах соціальної комунікації підкреслює, що Церква цікавиться Інтернетом, як іншими засобами комунікації, а оскільки «інтернет є найпотужнішим з усіх медій» [25, п. 2], то Церква мусить використовувати і його для своєї місії. Відтоді про участь Церкви у цифровій комунікації та переваги трансформації її засобів у інтернет-просторі активно висловлюються наступники Івана Павла II — Папа Бенедикт XVI і Папа Франциск, та ватиканські єрархи, які вказують і на потребу йти в ногу з технічним прогресом [4].

Оскільки, як бачимо, роль, значення і майбутнє електронних засобів комунікації Католицька Церква оцінила досить рано [5], то цілком зрозумілим є бажання Пія XI заснувати радіостанцію. У світі тоді існували тільки кілька діючих радіопередавачів, однак Папа Пій XI зрозумів важливість власного радіозв'язку для Ватикану [2]. Одразу після підписання Латеранських угод 1929 року Папа звернувся до лауреата Нобелівської премії та одного з винахідників радіозв'язку Гульєльмо Марконі з проханням допомогти створити радіо на території Ватикану. А вже 12 лютого 1931 року вперше в ефірі «Радіо Ватикану» пролунала промова Папи Пія XI, виголошена латиною: Нехай буде слава Богові, який в наші часи дав людині таку владу, що в дійсності її голос доходить до країв землі [2]. Сам Папа Пій XI промовляв на радіо 27 разів. Саме він 25 грудня 1936 започаткував традицію трансляції Різдвяного привітання з благословенням Папи «*Urbi et Orbi*» (Місту і світу), яку його наступники продовжують до тепер.

«Радіо Ватикан» поступово збільшувало свої передачі: спочатку воно звучало тільки латинською та італійською мовами. А через вісім років, 1939 року, коли помер Папа Пій XI, радіомовлення з Ватикану супроводжувало перебіг Конклаву (вибору наступного Папи — НГ.) і обрання його наступника, Пія XII, коментуючи ці події дев'ятьма мовами світу.

Українською мовою «Радіо Ватикан» почало вести мовлення 1939 року, коли митрополит Андрей Шептицький написав Папі Пію XII прохання відкрити ще й українську редакцію.

Під час війни «Радіо Ватикан» транслювало свої передачі 10-ма мовами і поширило сотні тисяч послань від родин в пошуках військовополонених та пропалих безвісті під час війни [27]. Також Радіо Ватикану активно виступало

на захист євреїв, про що свідчать документи, які опублікував нью-йоркський фонд Pave the Way.

Радіо Папи підтримувало та розраджувало народи та Церкви у різних кінцях світу, утиснені тоталітарними режимами [27]. Зокрема для Західної України та для діаспори Українське радіо Ватикану давно, ще з довоєнних часів, стало суттєвим джерелом інформації, щоби́льше — важливим елементом церковного й суспільного життя [5]. У Франції ж учасники руху опору переписували від руки інформацію Радіо Ватикану і підпільно її розповсюджували.

У повоєнний період кількість мов збільшувалась і досягла трьох десятків. І оскільки використання короткохвильових частот не могла блокувати цензура, це мало визначну роль у таких періодах, як, скажімо, падіння Берлінської стіни.

До перших експериментальних передач «Радіо Ватикану» належить науковий вісник «*Scientiarium Nuncius Radiofonicus*», а також в ефірі читали друкований бюлетень діяльності Папської Академії Наук та «*L'Osservatore Romano*». Перші передачі «Радіо Ватикану» переважно були релігійного і наукового змісту: церковні богослужіння, інформація про діяльність Апостольського Престолу і Католицької Церкви [2]. Згодом, з часу паломництва Папи Павла VI 1964 року на Святу Землю, журналісти «Радіо Ватикану» почали супроводжувати Папу у міжнародних подорожах. Відтоді мовлення Радіо Ватикану ставало щораз інтерактивнішим: сьогодні літургійні програми становлять лише 5 відсотків мовлення, новини 7 відсотків, а музичні програми 17 відсотків. Однак попри це продовжують існувати і ті програми, які виникли одними з перших і не втратили своєї актуальності до сьогодні. До прикладу, радіопрограма «Християнські горизонти» (*Orizzonti Cristiani*) виходить в ефір від 1945 і зараз навіть має окрему веб-сторінку.

У 1990-х роках «Радіо Ватикан» від традиційних коротких і середніх хвиль переходить до супутникового та інтернет-мовлення. Аналоговий звукозапис замінив цифровий, і місце магнітофонів займають комп'ютери. Радіо стає доступним на веб-сторінці (www.radiovaticana.org), де від початку її створення можна прослухати записи радіопередач (у розділі «Слухайте») та знайти текстовий варіант радіоповідомлення. Сьогодні «Радіо Ватикан» веде мовлення приблизно на сорока мовах в ефірі та в інтернеті. Українська онлайн-версія діє від 2006 року. Вона, як й інші веб-сторінки різними мовами, містить інформацію про діяльність Папи (Аудієнції, «Ангел Господній», Апостольські подорожі), найважливіші новини Католицької Церкви та світу, можливість радіо- та аудіо прослуховування і перегляду відеоновин у записі. Через веб-камеру можна стежити за усім, що відбувається на площі св. Петра. Через веб-сайт «Радіо Ватикану» можна здійснити віртуальні відвідини музею, переглянути архівні фото і відеозаписи, дізнатися розклад трансляцій, історію радіо. А додаток для мобільних пристроїв свідчить про вичерпність та сучасність можливостей веб-сторінки «Радіо Ватикану».

Перехід радіо у мережу не тільки стирає часові та просторові межі, а й суттєво зменшує витрати. Безкоштовний бюлетень програм «*Radio Vaticana programmes*», який колись друкували накладом 337 тис., зараз можна знайти на веб-сторінці дев'ятьма мовами або щодня отримувати його мейлом.

Від 2012 року Ватиканське радіо поступово залишає короткі хвилі та розширює мовлення в інтернеті й супутниках. Оскільки інтернет-комунікація

набуває щораз більшого значення, то присутність радіо в онлайні відкриває широкі можливості для двостороннього спілкування радіослухачів [6], до якого закликав ще Папа Пій XII [29].

Нова епоха — епоха конвергенції, пов'язана з активною діяльністю в інтернеті, розпочалась для «Радіо Ватикану» 2007 року. Відтоді веб-сторінка Радіо Ватикану поєднує текст, звук, фото, відео, гіпертекст, гіперпосилання і мультимедіа. Хоча говорити про інтернет-радіо, яке веде своє мовлення лише в інтернеті, звичайно, ще рано, однак маємо чіткі ознаки тісної взаємодії радіомовлення, телебачення та інтернету.

Деякі дослідники вважають саме такий спосіб співіснування оптимальним, оскільки саме в інтернеті можна розмістити «найповніший інформаційний пакет (без обмеження часу і простору, з додатковими покликаннями, графікою, аудіо- та відео ілюстраціями, розлогими і численними коментарями)» [14, с. 49]. Хоча веб-сторінка Радіо Ватикану не передбачає можливості залишати коментарі, однак для цього від 2010 року існують акаунти у соцмережах Facebook і Tweeter п'ятнадцятьма та сімома мовами відповідно і з 2009 року — відеоканал у You Tube. Можна ствердити, що веб-сторінка «Радіо Ватикану» поєднує усі сучасні обов'язкові та додаткові можливості, які дослідники вважають ознаками якісного радіомовлення в інтернеті [6]. Завдяки зручній тематичній структурі та навігації стає реальністю «історія висвітлення» [14, с. 51] подій, тяглість яких можна відстежити через архів сайту.

Головними завданнями «Голосу Церкви і Папи в діалозі зі світом» [28] є вільно, чесно та ефективно проголошувати християнське послання і підтримувати зв'язок центру католицизму з різними країнами світу, щоб поширювати голос і вчення Папи, інформувати про діяльність Святого Престолу та про життя і діяльність Католицької Церкви у світі, а також допомагати віруючим оцінити сучасні проблеми в світлі вчення Церкви [28]. Директор Ватиканського телерадіоцентру о. Федеріко Ломбарді зазначає, що сьогодні для реалізації цих завдань треба застосовувати найновіші технології [27].

Дослідники медій теж вважають нові технології перспективнішими для комунікації майбутнього. На думку А. Юраша, сьогодні провідними є аудіовізуальні та інтернет-медії, які не залежать від дистанції, мають більшу аудиторію і можливість якісного впливу за допомогою голосу та емоцій [19]. Також А. Чабаненко твердить, що «інтернет стрімко відбирає аудиторію у так званих «традиційних ЗМІ», відіграючи важливу і навіть деякою мірою провідну роль у формуванні медіа-реальності» [22], а Б. Потятиник прогнозує, що технологічний прогрес щораз більше сприятиме інтеграції інтернету та витісненню «старих» медій. Одним з найбільших перспективних комунікативних каналів і одним з найпоширеніших інструментів сучасної журналістики І. Діброва вважає саме інтернет-радіо [6], що свідчить про добре розуміння комунікативних процесів Католицькою Церквою.

Актуальність цих спостережень підтверджує і кількість інтернет-користувачів, яких ще 2011 року було приблизно 2 млрд. А отже, і з погляду медіальних стратегій, і з огляду на ту місію, яку покладає на засоби комунікації Католицька Церква, кожна трансформація «Радіо Ватикану» є вчасною, а перехід у онлайн неминучим і перспективним.

«Радіо Ватикан» насамперед є Голосом Церкви і Папи. Тому тематично найважливішими, незалежно від технічних можливостей онлайн-мовлення, за-

лишатимуться повчання та діяльність Святішого Отця і Апостольської Столиці, новини з життя католицького світу, репортажі, коментарі на релігійні, історичні, культурні теми, інтерв'ю, катехитичні повчання, дискусії, музичні програми, дебати, присвячені питанням сучасності [2]. Незмінні позивні гімну «Радіо Ватикану»: «Христос перемагає, Христос царює, Христос володарює», є аудіосвідченням того, що для католицьких медій головною метою комунікації є нести вістку про Христа, добираючи відповідні до вимог часу засоби. Для працівників «Радіо Ватикану» від 1951 року взірцем і покровителем їхньої місії є Архангел Гавриїл, що приніс очікувану новину про Спасіння людства.

Багаторічний керівник англomовної служби «Радіо Ватикану» Шон Патрік Лаветт вважає саме виконання місії передумовою успішної трансформації у час швидкого розвитку медій [11]. «Радіо Ватикан» першим говорить про головні проблеми людства, голод, стихійні лиха, наголошує на тих подіях та історіях, яких не висвітлюють інші медіа і які не отримують належної уваги [11]. Тобто залишається голосом Церкви і Папи, головною місією яких є свідчити про Істину [29, с. 53], а не ретранслятором, який відповідає на попит слухача.

Отже, головними передумовами виникнення і трансформації усіх засобів комунікації Католицької Церкви, а «Радіо Ватикану» зокрема, є:

- глибоке розуміння природи комунікації та позитивне ставлення до її засобів, як до Божих дарів, які треба використовувати на добро людини;
- прагнення поставити засоби комунікації на служіння Євангелії — нести до кожної людини послання вічного спасіння та життя Католицької Церкви у світі;
- бажання через мистецькі можливості засобів комунікації спрямовувати людину до вищих ідеалів та духовних речей.

Процес трансформації «Радіо Ватикану» відбувався 80 років: від радіотрансляції до онлайн-мовлення. Під час переходу в інтернет радіо набуло нових ознак, форм і способів подачі інформації. Веб-сторінка «Радіо Ватикану» є прикладом вдалої конвергенції щонайменше трьох засобів комунікації — радіо, телебачення та інтернету. Це перетворює онлайн-радіо на новий засіб комунікації, який, окрім традиційних ознак радіо, поєднує в собі переваги інших медій, а також архів, бібліотеку та програмне забезпечення. Особливостями радіомовлення в інтернеті є мультимедійність, інтерактивність, гіпертекстуальність, доступність, інтенсивна наповнюваність контенту, високі вимоги до інформації. Ці особливості та згадані раніше передумови трансформації дають змогу говорити про «Радіо Ватикан» як зразок якісної журналістики, що виховує і формує свою аудиторію через зміст, форму та спосіб викладу інформації одночасно.

-
1. Балаклицький М. Що об'єднує журналістів і вірян [Електронний ресурс] / Максим Балаклицький. — Режим доступу до ст: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/13871>.
 2. Білик І. До 80-річчя Радіо Ватикану [Електронний ресурс] / Іриней Білик. — Режим доступу до ст: <http://www.canonic.org.ua/golovna-storinka/1/308-do-80richchja-radio-vatykanu.html>.

3. Бойко А. Релігія в мас-медіа України : тексти лек. / Алла Бойко. — К., 2009. — 158 с.
4. Гадьо Н. Уроки Архiepіскопа Челлі для нових медій [Електронний ресурс] / Наталія Гадьо. — Режим доступу до ст: <http://www.mediakrytyka.info/media-filosofiya/uroky-arkhyepyskopa-chelli-dlya-novykh-mediya.html>.
5. Гудзик К. Українське радіо Ватикану — погляд із середини // «День». №126. 2000 [Електронний ресурс] / Клара Гудзик. — Режим доступу до ст: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/akciya-dnya/ukrayinske-radio-vatikanu-poglyad-iz-seredini>.
6. Діброва І. Тенденції розвитку інтернет-радіо в Україні [Електронний ресурс] / Ірина Діброва. — Режим доступу до ст: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Dtr_sk/2011_2/files/SC211_09.pdf.
7. Добродум О. Інтернет-ресурси та католицька церква [Електронний ресурс] / Ольга Добродум. — Режим доступу до ст: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Sid/2010_16/12.pdf.
8. Іван Павло II, Папа. Інтернет — новий форум для проголошення Євангелія. 2002 / Папа Іван Павло II // Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа / [упорядник і наук. ред. М. Перун]. — Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. — С. 418–421.
9. Іван Павло II, Папа. Християнське послання в комп'ютерній культурі. Папські послання з нагоди Всесвітнього дня комунікації. 1990 / Папа Іван Павло II // Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа / [упорядник і наук. ред. М. Перун]. — Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. — С. 314–316.
10. Керц. О. WEB-сайти римсько-католицької церкви в Україні інформаційні ресурси, інтернет-видання [Електронний ресурс] / Ольга Керц. — Режим доступу до ст: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/nzizh/2010_41/Kerts.pdf.
11. Лаветт Шон Патрік «Ніколи ще в нашій історії ми не знали так багато і не розуміли так мало» [Електронний ресурс] / Шон Патрік Лаветт. — Режим доступу до ст: <http://www.telekritika.ua/radio-svit/2012-08-27/74447>.
12. Лизанчук В. Радіожурналістика: засади функціонування : підручник. — Львів : ПАІС, 2000. — 366 с.
13. Пацан О. Радіомовлення у глобальній мережі інтернет [Електронний ресурс] / О. В. Пацан. — Режим доступу до ст: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/is/2009_9/Pacan.pdf.
14. Потятиник Б. Інтернет-журналістика : навч. посіб. / Борис Потятиник. — Львів: ПАІС, 2010. — 246 с.
15. Різун Т. Греко-католицькі мас-медіа : сучасний стан і перспективи / Тарас Різун // Українська періодика : історія і сучасність. Доп. і повідомл. дев'ятої Всеукр. наук.-теор. конф., Львів, 24–26 жовтня 2003 р. — Львів, 2003.

16. Сербенська О. Роздумуючи про сутність радіо Зб. Теле- та радіожурналістика. 2012. Випуск 11. С. 316–325.
17. Скленар І. Церква і засоби масової інформації /Ігор Скленар // Вісник Львівського університету: серія журналістика. — Львів, 2001. — Вип. 21. — С. 218–224.
18. Тишук О. Web-сайти християнських церков : загальна характеристика // Вісн. Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Сер.: Журналістика. — К., 2008. — Вип. 16. — С. 36—38.
19. Українська секція Радіо Ватикан святкує 70-літній ювілей 29 березня 2010, <http://risu.org.ua/ua/index/exclusive/reportage/35038>.
20. Урина Н. В. Церковь online: вечное и виртуальное [Електронний ресурс] / Наталья Урина. — Режим доступу до ст: <http://mediascope.ru/node/132>.
21. Филипчук С. В. Інформаційна політика українських християнських церков [Електронний ресурс] / Світлана Филипчук. — Режим доступу до ст: <http://naub.oa.edu.ua/2009/informatsijna-polityka-ukrajinskyh-hrystyianskyh-tserkov/#respond>.
22. Чабаненко М. В. Особливості та загальні тенденції становлення і розвитку мережевих ЗМІ / Мирослава Чабаненко // Вісник Київського міжнародного університету (журналістика, медіалінгвістика, кінотелемистецтво) : Зб. наук. ст. / К. : КиМУ, 2008. — Вип. 7. — С. 193-200.
23. Юраш А. Українська церква у контексті сучасних політично-конфесійних комунікативних процесів (історико-політологічний аспект): Дисертація канд. політ. наук. 23.00.01. — теорія та історія політологічної науки / Андрій Юраш. — Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 1996. — 245 с.
24. Aetatis Novae — Душпастирська інструкція Папської комісії у справах засобів соціальної комунікації. 1992 // Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа / [упорядник і наук. ред. М. Перун]. — Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. — С. 137–158.
25. Etica in Internet — Документ Папської ради у справах соціальної комунікації. 2002 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.vatican.va/roman_curia/pontifical_councils/pccs/documents/rc_pc_pccs_doc_20020228_ethics-internet_it.html.
26. Evangelii Nuntiandi — Апостольське повчання Папи Павла VI. 1975 // Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа / [упорядник і наук. ред. М. Перун]. — Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. — С. 87–136.
27. Ottant'anni di tecnica e missione: una riflessione di padre Lombardi. [Електронний ресурс] / Режим доступу до ст: http://it.radiovaticana.va/news/2011/02/12/ottantanni_di_tecnica_e_missione:_una_riflessione_di_padre_lombardi/it1-461728.
28. La nostra Storia. [Електронний ресурс] / Режим доступу до ст: <http://it.radiovaticana.va/chiamo.asp>.
29. Miranda prorpis — Енцикліка Папи Пія XII про кіно, радіо і телебачення. 1957 // Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа /

- [упорядник і наук. ред. М. Перун]. — Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. — С. 39–72.
30. *Vigilanti cura* — Енцикліка Папи Пія XII про кінематограф. 1936 // Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа / [упорядник і наук. ред. М. Перун]. — Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. — С. 25–38

**PRECONDITIONS AND FEATURES OF TRANSFORMATION MEANS
OF CATHOLIC CHURCH COMMUNICATION
(BASED ON MATERIALS OF «VATICAN RADIO»)**

Nataliya Gad'o

Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky str. 49, Lviv, 79044, Ukraine
E-mail: natalia_gado@yahoo.com

The article deals transformation «Vatican Radio» as an example of functioning of means of communication of the Catholic Church in its doctrine about communication.

Key words: communication, radio, internet, Catholic Church, webpage, online.

**ПРЕДПОСЫЛКИ И ОСОБЕННОСТИ ТРАНСФОРМАЦИИ
СРЕДСТВ КОММУНИКАЦИИ КАТОЛИЧЕСКОЙ ЦЕРКВИ
(НА ПРИМЕРЕ «РАДИО ВАТИКАНА»)**

Наталья Гадьо

Львовский национальный университет имени Ивана Франко,
ул. Генерала Чупрынки, 49, Львов, 79044, Украина
E-mail: natalia_gado@yahoo.com

В статье исследована трансформация «Радио Ватикана», как пример соответствия функционирования средств коммуникации Католической Церкви с ее учением о коммуникации.

Ключевые слова: коммуникация, радио, интернет, Католическая Церковь, веб-страница, онлайн.

*Стаття надійшла до редколегії 12.10.2013
Прийнята до друку 14.10.2013*